

Prof. dr. hab. inż. JERZY ZIÓŁKO

Honorowy przewodniczący Sekcji

Prof. dr. hab. inż. MARIAN GIŻEJOWSKI

Przewodniczący Sekcji

Sekcja Konstrukcji Metalowych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN

O działalności dr inż. *Ewy Supernak* – wieloletniej sekretarz naukowej Sekcji Konstrukcji Metalowych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN

Od 2007 roku *Ewa Supernak* jest nieprzerwanie sekretarzem naukowym Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW PAN. Pełni tę funkcję w kolejnych kadencjach, w których przewodniczącymi byli autorzy niniejszego opracowania: *Jerzy Ziółko* (kadencja 2007–2011), a następnie *Marian Giżejowski* (kolejne 2 kadencje, w tym obecna). *Ewa Supernak* była pomysłodawczynią napisania historii Sekcji Konstrukcji Metalowych, która ukazała się jako artykuł w czasopiśmie „Inżynieria i Budownictwo”, nr 6/2017. W niniejszym opracowaniu przedstawiono sylwetkę inżynierską i naukowo-dydaktyczną dr inż. *Ewy Supernak*.

Ewa Supernak urodziła się i mieszka w Gdyni. W tym mieście ukończyła szkołę podstawową nr 23 oraz III Liceum Ogólnokształcące im. Marynarki Wojennej. Dalszy okres zarówno jej nauki, jak i pracy zawodowej wiąże się z Gdańskiem. Po maturze podjęła studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej, a po pięciu latach uzyskała tytuł magistra inżyniera w specjalności budownictwo miejskie, przemysłowe i mostowe.

Po zakończeniu studiów rozpoczęła pracę jako stażystka w Centrum Techniki Wytwarzania Przemysłu Okrętowego PROMOR w Gdańsku w Pracowni Informatyki. Centrum było wówczas jednym z największych w Polsce biur projektów. Zostało powołane do opracowywania projektów nowych obiektów budowlanych i nadzoru nad ich realizacją dla polskiego przemysłu stoczniowego, a także modernizacji już istniejących obiektów. Dotyczyło to wszystkich polskich stoczni oraz zakładów z nimi kooperujących, czyli: H. Cegielski z Poznania, Zamech z Elbląga, Famor ze Starogardu Gdańskiego i innych (z Malborka, Barlinka). Po zahamowaniu rozwoju przemysłu stoczniowego w Polsce, w CTW PO PROMOR były wykonywane projekty obiektów budowlanych w Hucie Katowice, Zakładach Celulozowych w Kwidzynie, jak również elektrowni atomowej, która miała powstać pod Żarnowcem.

Przechodząc kolejno wszystkie szczeble awansu, po 6 latach pracy *Ewa Supernak* została projektantem, a po uzyskaniu uprawnień budowlanych – starszym projektantem i kierownikiem zespołu. W 1988 roku, w wyniku dużych zmian w przedsiębiorstwie i gruntownej reorganizacji, powierzono jej stanowisko starszego specjalisty do spraw komputeryzacji. Od 30 września 1990 r. rozwiązano umowę o pracę z uwagi na redukcję pracowników, a jak się później okazało – z powodu stopniowej likwidacji biura.

W okresie zatrudnienia w CTW PO PROMOR *Ewa Supernak* zajmowała się wykonywaniem obliczeń inżynierskich, pracą projektowo-programową z zakresu budownictwa, a także prowadziła szkolenia projektantów branży

budowlanej i sanitarnej, których celem było wdrożenie istniejących programów komputerowych do stosowania w praktyce projektowej. Te szkolenia odbywały się zarówno w Gdańsku, jak również oddziałach w Szczecinie i Koszalinie oraz w kilku gdańskich biurach projektów, m.in. w Gdańskim Biurze Projektów Budownictwa Przemysłowego, Technoprojekcie, Cukroprojekcie.

Ewa Supernak opracowała wiele programów na maszyny cyfrowe: ICL – System 4, ICL 2903, Odra 1305, Wang 2200 VP oraz autokreślacz (ploter) Benson 132. Programy te dotyczyły obliczeń statycznych płaskich układów prętowych (belki, kraty, ramy, ruszty), wymiarowania elementów konstrukcji żelbetowych i stalowych, a także projektowania architektonicznego. Pracę programisty informatyka poprzedziło ukończenie studiów podyplomowych organizowanych przez Politechnikę Gdańską z zakresu teorii konstrukcji budowlanych oraz kursów języków programowania Fortran i Basic. Ponadto *Ewa Supernak* uczestniczyła w szkoleniach dotyczących systemów informatycznych SEZAM – 69, OSY, PROBUS oraz ARCHI w Informatique et Batiment w Velizy pod Paryżem. Pracując w CTW PO PROMOR, uczestniczyła w obradach kilku kolejnych krajowych konferencji „Zastosowanie informatyki w projektowaniu budownictwa” INFOPRO, które odbywały się co dwa lata w Kudowie Zdroju.

Najczęstszymi projektami, w których brała udział *Ewa Supernak*, były projekty hal przemysłowych wielonawowych, z suwnicami na jednym lub dwóch poziomach. Konstrukcje tych hal z reguły projektowano jako żelbetowe, sporadycznie – stalowe. Najciekawszym projektem realizowanym w PROMORZE, w którego obliczeniach brała udział, były bramy suchego doku w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni. Głównym projektantem był mgr inż. *Tadeusz Lisiewicz*, a konsultantem prof. dr. hab. inż. *Eugeniusz Bielewicz* z Politechniki Gdańskiej.

W trakcie pracy w CTW PO PROMOR *Ewa Supernak* ściśle współpracowała z prof. *Jerzym Ziółko*, wykonując wiele orzeczeń o stanie technicznym różnych obiektów budowlanych, najpierw dla Gdańskiego Oddziału NOT-u, później Zespołu Rzeczników PZITB.

W październiku 1994 r. *Ewa Supernak* została zatrudniona w Katedrze Konstrukcji Metalowych Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej na stanowisku wykładowcy, a od roku 1996 – starszego wykładowcy. Pracę dydaktyczną umożliwiło ukończenie przez nią Pedagogicznego Studium Podyplomowego, organizowanego przez Wydział Zarządzania i Ekonomii na Politechnice Gdańskiej.

Na macierzystej uczelni *Ewa Supernak* prowadziła wykłady oraz ćwiczenia projektowe z przedmiotów konstrukcje metalowe oraz rysunek techniczny, a także seminaria dyplomowe na studiach inżynierskich. Prowadziła również prace dyplomowe na studiach magisterskich i inżynierskich, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Była promotorem około 180 prac dyplomowych oraz recenzentem około 190. Zawsze podkreślała, że ta część pracy dydaktycznej była najprzyjemniejszym doświadczeniem zawodowym i przynosiła dużo satysfakcji, przede wszystkim z uwagi na dobrą współpracę z tymi studentami, którzy zdecydowali się wykonać pracę dyplomową pod Jej kierunkiem. Efektem tej współpracy były prace bardzo dobrze oceniane i nigdy nie zdarzyło się, aby dyplomant, którego była promotorem, nie poradził sobie w trakcie obrony pracy dyplomowej. Bardzo istotnym uznaniem dla wysiłku, który włożyła w pracę ze studentami, było przyznanie Jej dyplomantom czterech nagród: dwóch w Konkursie Ministra Infrastruktury oraz dwóch w konkursie organizowanym przez Gdański Oddział PZITB na najlepsze prace dyplomowe. Z wielką dumą mówi zawsze o laureatach tych nagród: mgr. inż. *Macieju Podsiadło*: „Projekt zadaszenia trybun stadionu piłkarskiego”, 2002 r., inż. *Michale Zarzyckim*: „Hala stalowa z transportem wewnętrznym zintegrowanym”, 2003 r., mgr. inż. *Łukaszu Grenckowskim*: „Projekt konstrukcji zadaszenia amfiteatru”, 2007 r., mgr. inż. *Katarzynie Chmielowiec* (obecnie *Miotke*): „Projekt zbiornika z dachem pływającym, o pojemności 62 500 m³ przeznaczanego do magazynowania ropy naftowej”, 2015 r.

Działalność dydaktyczna *Ewy Supernak* została wyróżniona przyznaniem pięciokrotnie nagrody J.M. Rektora Politechniki Gdańskiej (jedna nagroda indywidualna III stopnia, dwie II stopnia i dwie I stopnia). W 2001 roku została odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi, a w 2010 r. – Medalem Pamiątkowym Politechniki Gdańskiej.

Odznaczenie *Ewy Supernak* Srebrnym Krzyżem Zasługi: prorektor prof. dr hab. inż. *Włodzimierz Przybylski*, dziekan Wydziału Budownictwa Lądowego prof. dr hab. inż. *Ryszard Krystek* i w głębi siedzący prorektor prof. dr hab. inż. *Władysław Koc*

Pracę dydaktyczną *Ewy Supernak* uzupełniają osiągnięcia naukowe. Należy do nich autorstwo lub współautorstwo 36 artykułów zamieszczonych w czasopismach polskich oraz zagranicznych i 82 referatów wygłoszonych na konferencjach krajowych i zagranicznych, zamieszczonych w materiałach konferencyjnych. Artykuły były publikowane w następujących czasopismach polskich: „Inżynieria i Budownictwo”, „Konstrukcje Stalowe”, „Magazyn Ex”, „Nafta & Gaz Biznes”, „Ochrona przed Korozją”, „Przegląd Budowlany”, Zeszyty Naukowe Politechniki Gdańskiej; niemieckich: „Bauingenieur”, „Stahlbau”, „Steel Construction”; słowackim – „Inżynierske Stavby”; ukraińskim – „Promislowe Budiwnictwo ta Inženierni Cporudni”, węgierskim „GÉP A GÉPIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET MŰSZAKI FOLYÓIRATA”.

NAGRODY ZA PRACE MAGISTERSKIE

Projekt zadaszenia trybun stadionu piłkarskiego

Autor: mgr inż. **MACIEJ PODSIADŁO**

Promotor: mgr inż. **Ewa Supernak**

POLITECHNIKA GDAŃSKA ♦ WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ

Nagroda za opracowanie oryginalnego i nowoczesnego rozwiązania konstrukcji przekrycia trybun stadionu

Opracowano projekt koncepcyjny konstrukcji przekrycia trybun. Skomplikowany układ statyczny analizowano wykorzystując najnowsze osiągnięcia techniki obliczeniowej. Rozwiązano trudne zadanie inżynierskie.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MINISTRA INFRASTRUKTURY ...2002

Projekt konstrukcji zadaszenia amfiteatru

Autor: mgr inż. **ŁUKASZ GRENCKOWSKI**

Promotor: mgr inż. **Ewa Supernak**

Politechnika Gdańska ♦ Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska

Nagroda za oryginalne rozwiązanie konstrukcyjne przekrycia amfiteatru

Przedstawiono rozwiązania konstrukcyjne przekrycia o konstrukcji stalowej. Zamieszczono opis techniczny rozwiązania, obliczenia statyczne i wymiarowanie elementów konstrukcji nośnej i prętów stężających, węzłów i połączeń, a także pierścienia obwodowego. Zamieszczono liczne rysunki elementów konstrukcji wraz z wykazami stali.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MINISTRA INFRASTRUKTURY 2007

5

Informacje o nagrodach otrzymanych przez dyplomantów *Ewy Supernak*

Ewa Supernak jest autorką lub współautorką referatów prezentowanych i zamieszczonych w materiałach konferencyjnych następujących konferencji: „Awaryjne budowlane” Szczecin – Międzyzdroje, Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB w Krynicy, międzynarodowych „Konstrukcje metalowe”, „Warsztat pracy rzeczoznawcy budowlanego”, VII konferencja „Konstrukcje powłokowe. Teoria i zastosowania” (7th Conference „Shell Structures, Theory and Applications” SSTA 2002), International Workshop CURE – Centre for Urban Construction and Rehabilitation „Rehabilitation of existing urban building stock”, Gdańsk, VII sympozjum z cyklu Nowe osiągnięcia nauki i techniki w budownictwie na temat „Kształtowanie konstrukcji, konstrukcje cięgnowe, konstrukcje z blach fałdowych”, Rzeszów, The International Conference “Preservation of the Engineering Heritage”, Gdańsk, „Budownictwo w energetyce”, Bogatynia – Złotniki Lubańskie, ZK 2014 „Konstrukcje metalowe”, Kielce – Suchedniów, II międzynarodowa polsko-ukraińska „Aktualne problemy konstrukcji metalowych”, Gdańsk, IX konferencja „Współczesne technologie przeciwkorozyjne. Nowoczesność, standardy, praktyka”, Ostróda 2015, „Ogólnopolskie warsztaty pracy projektanta konstrukcji, Szczyrk, „Problemy eksploatacyjne baz magazynowych produktów naftowych”, Poznań – Rosnówko, VII międzynarodowe sympozjum konstrukcji rurowych, Miskolc (Węgry), International Conference on Steel Structures and Bridges '97, Brno (Czechy), International Conference on Carrying Capacity of Steel Shell Structures, Brno, 2nd World Conference on Steel in Construction, San Sebastian (Hiszpania), 19. Česká a Slovenská Medzinárodná Konferencia “Ocel’ové konštrukcie a mosty 2000”, Štrbské Pleso, Vysoké Tatry (Słowacja), 50. Konferencja Výročie Katedry Kovových a Drevených konštrukcií “Teoretické a Konštrukčné Problémy Ocel’ových a Drevených Konštrukcií”, Častá – Píla (Słowacja), VII Vedecká konferencja s medzinárodnou účasťou, Košice (Słowacja), VII ukraińska konferencja „Металлические конструкции: взгляд в прошлое и будущее”, Киев (Ukraina), „Nowe rozwiązania konstrukcyjne, technologie budowy i remontów zbiorników stalowych”, Samara (Rosja).

Ewa Supernak współpracowała przy następujących opracowaniach:

– „Tablice do projektowania konstrukcji metalowych”. Praca zbiorowa. Arkady, wydanie VI, Warszawa 1996 oraz wydanie VII, Warszawa 2005,

– norma PN-B-03210:1997 Konstrukcje stalowe – Zbiorniki walcowe pionowe na cieczy – Projektowanie i wykonanie,

Przy okazji pobytu na konferencji w Międzyzdrojach, wyjazd wraz z profesorami *Janem Augustynem* i *Jerzym Ziółko* do Świnoujścia na budowę oczyszczalni ścieków

Pierwsze spotkanie z obecnymi profesorami: z lewej *Lucjanem Ślęczką* i z prawej *Aleksandrem Kozłowskim* podczas Sympozjum Konstrukcji Rurowych w Miskolcu. W środku prof. *Jerzy Ziółko* i *Ewa Supernak*

Powrót z konferencji w Štrbském Pleso – na szczycie Łomnicy w Wysokich Tatrach (wysokość 2634 m, wjazd kolejką linową)

– norma PN-B-03211:1999 Konstrukcje stalowe – Zbiorniki kuliste ciśnieniowe – Projektowanie i wykonanie.

Trzykrotnie otrzymała nagrody i wyróżnienia dotyczące wymienionych publikacji:

– w 1998 r. nagrodę Kolegium Redakcyjnego „Inżynierii i Budownictwa” za wyróżniającą się treść i formę przygotowanych materiałów autorskich (w szczególności za artykuł pt. „Wieże ciśnień – ginące piękno”), opublikowanych w nr. 6/1998;

– w 2006 r. wyróżnienie Ministra Budownictwa za przygotowanie i uaktualnienie dzieła o wybitnych walorach praktycznych „Tablice do projektowania konstrukcji metalowych”;

– w 2006 r. nagrodę Kolegium Redakcyjnego „Inżynierii i Budownictwa” za wyróżniającą się treść i formę przygotowanych materiałów autorskich (za współautorstwo artykułu pt. „Stalowe zbiorniki walcowe pionowe – metody ich montażu stosowane w Polsce od drugiej połowy XX wieku”, opublikowany w nr. 9/2018).

W okresie, w którym *Ewa Supernak* była zatrudniona w Politechnice Gdańskiej, Katedra Konstrukcji Metalowych, kierowana wówczas przez prof. *Jerzego Ziółko*, była organizatorem wielu konferencji. W trzech z nich: X międzynarodowej konferencji naukowo-technicznej „Konstrukcje Metalowe, Gdańsk 2001” oraz 51. i 52. Konferencji Naukowej KILiW PAN i Komitetu Nauki PZITB „Krynica 2005” i „Krynica 2006” pracowała w Komitetach Organizacyjnych, będąc zastępcą sekretarza naukowego oraz uczestnicząc w edycji materiałów konferencyjnych.

W 2003 roku, na przełomie stycznia i lutego w Gdańskiej Galerii Fotografii w Gdańsku (Dział Muzeum Narodowego)

odbyła się wystawa fotograficzna z cyklu Zabytki Techniki pt. „Wieża ciśnień”. Autorką przygotowanych 29 plansz formatu A0 była *Ewa Supernak*, w ich tworzeniu bardzo pomagał jej współmałżonek – bez jego zaangażowania, jak twierdzi, poddałaby się. Zamieszczone na planszach fotografie zostały przez nią wykonane w trakcie zbierania materiału do przygotowywanej pracy doktorskiej. Przygotowanie plansz było niezwykle czasochłonne, praca zupełnie nietypowa, ale docelowo mocno satysfakcjonująca. Na planszach umieszczono 396 fotografii, na których przedstawiono 261 wież ciśnień i zbiorników wieżowych z różnych rejonów Polski, kilka z Niemiec, Danii, Szwecji, Rosji, Ukrainy i Libii. Na fotografiach są wieże ciśnień o konstrukcji murowanej, żelbetowej i stalowej oraz detale konstrukcyjne i architektoniczne tych obiektów. W wernisażu wzięli udział m.in. ówczesny Dziekan Wydziału prof. dr hab. inż. *Ryszard Krystek* i obecny Rektor Politechniki Gdańskiej prof. dr hab. inż. *Krzysztof Wilde*. Ówczesnego Rektora Politechniki Gdańskiej, prof. dr. hab. inż. *Janusza Rachonia*, oprowadzała po wystawie *Ewa Supernak* w kilka dni po jej otwarciu. Wystawa była czynna miesiąc, cieszyła się dużym zainteresowaniem, uzyskała przychylnie recenzje zarówno w prasie lokalnej, jak i Internecie, a wiele sympatycznych wpisów znalazło się w księżde pamiątkowej Gdańskiej Galerii Fotograficznej. Plansze z tej wystawy są do dzisiaj umieszczone na ścianach jednej z sal wykładowych w Politechnice Gdańskiej. W ramach I Bałtyckiego Festiwalu Nauki w 2003 roku *Ewa Supernak* wygłosiła w tej sali kilka wykładów pt. „Wieża ciśnień – ginące piękno”.

W czasie pracy na macierzystej uczelni *Ewa Supernak* współpracowała przy realizacji ekspertyz naukowo-technicznych opracowywanych przez Katedrę Konstrukcji Metalowych. Zdecydowanie najważniejszą ekspertyzą dotyczyło oceny stanu technicznego zbiorników paliwowych oraz zakresu ich remontów. Zbiorniki są zlokalizowane na terenie PKN ORLEN w Płocku, Grupy LOTOS w Gdańsku, Naftobaz – OLPP, PERN-u, baz wojskowych, w tym również

baz NATO. Inne obiekty będące przedmiotem ekspertyz to: hale o bardzo zróżnicowanych gabarytach, maszty radiowe w Radiowym Centrum Odbiorczym w Rekowiu, Gdyni-Oksywiu, Gdyni-Witominie, maszty radiowo-telewizyjne w Chwaszczynie i Trzeciewcu koło Bydgoszczy, a także wieża radiowa „Jaśkowa Kopa” w Gdańsku-Wrzeszczu, kominy na crackingu w zakładach chemicznych w Libii czy też inwentaryzacja uszkodzeń głównie korozyjnych mostu kolejowo-drogowego w Płocku. *Ewa Supernak* szacuje, że od czasu ukończenia studiów była współautorką blisko 500 ekspertyz, opinii, koncepcji napraw, projektów napraw oraz projektów obiektów inżynierskich.

W roku 2012 *Ewa Supernak* obroniła pracę doktorską pt. „Wieża ciśnień oraz zbiorniki wieżowe – analiza ich konstrukcji i możliwości rewaloryzacji”. Promotorem pracy był prof. *Jerzy Ziółko*, a jednym z recenzentów drugi z autorów sygnujący niniejszy artykuł. W swojej recenzji stwierdził m. in.: *Praca wykonana jest bardzo starannie i wnikliwie. Na szczególne podkreślenie zasługuje dotarcie przez Autorkę rozprawy do praktycznie wszystkich dostępnych publikacji i informacji zamieszczonych w bazach internetowych, przeprowadzenie analizy i syntezy zebranego materiału w sposób odpowiadający właściwemu prowadzeniu badań naukowych oraz przedstawienie wyników w sposób przejrzysty i ilustrowany dużą liczbą rysunków oraz fotografii nazywanych rysunkami. Kolorowe fotografie wzbogacają edytorsko rozprawę.* Praca doktorska powstała prawie przez 15 lat, a jej przygotowanie poprzedziły liczne podróże po całej Polsce w celu dotarcia do wież ciśnień o różnym przeznaczeniu: komunalnych, kolejowych lub przemysłowych. Wiele wież ciśnień, zwłaszcza w mniejszych miastach, było jeszcze eksploatowanych w latach dziewięćdziesiątych XX wieku i na początku XXI wieku. Możliwe było wejście do niektórych obiektów, a niejednokrotnie również zapoznanie się z oryginalną dokumentacją rysunkową, liczącą często prawie 100 lat. Podczas podróży w poszukiwaniu wież ciśnień i zbiorników wieżowych *Ewa Supernak* zlokalizowała ponad 800 takich

Anons wystawy „Wieża ciśnień” w Gdańskiej Galerii Fotografii

Powrót z konferencji w Międzyzdrojach – kolejowa wieża ciśnień w Runowie Pomorskim. Na fotografii wraz z prof. *Jerzym Ziółko*

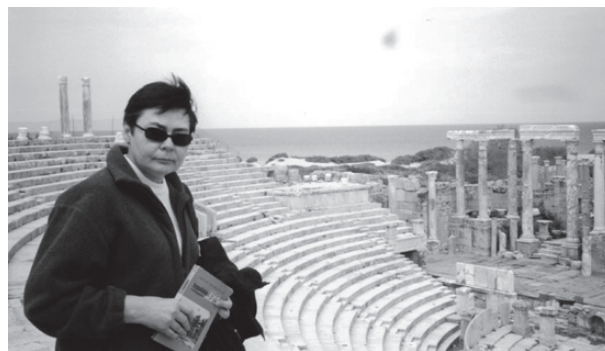

Strój roboczy, „mentalne” przygotowanie się do wejścia do podziemnego zbiornika paliwowego

obiektów, wykonując ich dokumentację fotograficzną. Analiza konstrukcji różnych wież ciśnień została przeprowadzona na podstawie literatury oraz wizji lokalnych. Założeniem i inspiracją powstania tej pracy była potrzeba zwrócenia uwagi na konieczność zachowania dla przyszłych pokoleń zabytkowych obiektów techniki, jakimi niewątpliwie są wieże ciśnień. Zagadnienie to staje się tym bardziej aktualne, że zmiana charakteru zabudowy dużych aglomeracji miejskich wymusiła zmianę systemu zaopatrzenia w wodę mieszkańców tych miast. Wieże ciśnień stają się coraz częściej obiektami mało przydatnymi jako obiekty sieci wodociągowych. Aby zachować te obiekty jako „zabytki techniki”, konieczne jest znalezienie dla nich nowej funkcji, która będzie funkcją społecznie użyteczną. Tylko w takim przypadku nowy gospodarz wykorzysta je na cele inne niż były przed laty zaprojektowane i wybudowane, a tym samym będzie dbał o ich dobry stan techniczny, przeprowadzał bieżące remonty i naprawy, dzięki czemu zostaną zachowane dla przyszłych pokoleń. Podobna sytuacja ma miejsce na kolei, która już kilkadziesiąt lat temu zlikwidowała parowozy, zastępując je lokomotywami spalinowymi, a obecnie elektrowozami.

Celem pracy doktorskiej było wskazanie uzasadnionych możliwości i realnych sposobów zachowania wież ciśnień i części zbiorników wieżowych w przypadku kultury narodowej za pośrednictwem ich rewaloryzacji. Ponieważ obiekty te mają specyficzne kształty, znalezienie nowych funkcji, na które mogą być przeznaczone, jest dosyć trudne, niemniej w pracy podano 22 przykłady wykorzystania dawnych wież ciśnień na obiekty o różnorodnym przeznaczeniu, tj. mieszkania, biura, sale muzealne, obserwatoria astronomiczne, lokale gastronomiczne, a nawet na obiekt kościelny. Przytoczone przykłady mogą być inspiracją dla architektów, inżynierów budowlanych i konserwatorów zabytków, którzy w przyszłości będą się zastanawiać nad dalszym wykorzystaniem obiektów o statusie zabytku techniki. W załącznikach do dysertacji zostały zamieszczone kopie plansz z wystawy w Galerii Fotograficznej oraz kopie prac wykonanych przez studentów II i VI semestru roku akademickiego 2002/2003 Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej, którzy na przekazanych im przekrojach i rzutach poziomych konkretnych wież zaproponowali ich adaptację do nowych funkcji. Opracowanie tych prac studenckich było poprzedzone kilkoma wykładami przeprowadzonymi przez *Ewę Supernak* na Wydziale Architektury. Te prace studenckie były poddane ocenie, która stanowiła składową w zaliczeniu przedmiotu w Katedrze Architektury Morskiej i Przemysłowej. Bardzo interesujące okazało się porównanie prac studentów I i III roku, w szczególności w zakresie oceny dojrzałości ich opracowań.

Ewa Supernak, głównie w okresie ostatnich 25 lat, bardzo dużo podróżowała po Polsce. Podróże te były związane z udziałem w wizjach lokalnych ocenianych obiektów oraz wizjach lokalnych wież ciśnień, wykorzystując do tego celu okoliczności związane z odbywanymi konferencjami. Kiedy tylko nadarzyła się okazja, proponowała osobom Jej towarzyszącym „przerywniki kulturalne” na zwiedzenie muzeów, interesujących kościołów, a przede wszystkim poznania, choćby nawet powierzchownie, klimatu miast i miasteczek, przez które prowadziła trasa przejazdu. Było to możliwe, gdy podróże były realizowane samochodem. Uczestnicy mieli także możliwość zaobserwowania zmian, które następowały w miejscach odwiedzanych przez nich po kilkuletniej przerwie. Była to swoista forma odpoczynku od zajęć zawodowych.

Zwiedzanie starożytnego miasta Cesarstwa Rzymskiego nad Morzem Śródziemnym – Amfiteatr w Leptis Magna w Libii

Na moście Glenicke w Berlinie, zwanym „Mostem Szpiegów”, podczas wycieczki technicznej zorganizowanej dla pracowników Katedry przez prof. *Jerzego Ziółko*. Z lewej strony mgr inż. *Marek Jędrzejewski*, z prawej mgr inż. *Przemysław Borek*

Szczyćście dopisała *Ewie Supernak* i kilka minut spędziła w Raju

* * *

W imieniu prezydium i członków Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW PAN, a także własnym, składamy dr inż. *Ewie Supernak* serdeczne podziękowanie za wieloletnią niezawodną współpracę jako sekretarz naukowej Sekcji, za trud pełnienia tej społecznej funkcji na rzecz Sekcji oraz środowisk akademickiego i inżynierskiego, sprawnego przygotowywania informacji związanych z bieżącą działalnością Sekcji, a także protokołów z posiedzeń i rocznych sprawozdań z prac Sekcji. Do podziękowań dołączamy życzenia wielu lat zdrowia, z nadzieją na dalsze wspieranie działalności Sekcji.